

Att ge vård under ett skabbutbrott på särskilt boende för äldre: Vårdpersonalens upplevelse

Magisteruppsats examensarbete Folkhälsovetenskap:
Smittskydd och vårdhygien – magisterprogram 60 p

Bakgrund

Utbrott av skabb sker med jämna mellanrum på äldreboende/särskilt boende för äldre (SÄBO) i Sverige. Vid dessa skabbutbrott finns det många utmaningar. Skabb kan vara svårdiagnostiserad vilket gör att rätt diagnos och behandling kan fördröjas.

Syfte

Syftet var att undersöka vårdpersonalens upplevelse av att arbeta under ett skabbutbrott på ett SÄBO.

Metod/Analys

Studien genomfördes som en kvalitativ studie där semistrukturerade intervjuer med sex vårdpersonal från två olika SÄBO som drabbats av skabbutbrott genomfördes. Studien gav fyra kategorier: stress, trygghet, engagemang och sammanhållning.

Resultat

Vårdpersonalens erfarenhet bestod av upplevelser av stress på grund av oro för att själva smittas och sprida smittan. Fördröjd diagnos och behandling gav också stress. Vårdpersonalen kände stor empati för de äldre som drabbades. När personalen inte kunde lindra de boendes lidande genom att ge vård och omsorg kände de frustration. Arbetsbördan ökade men så även sammanhållningen. Kunskap, erfarenhet och hygienrutiner bidrog däremot till en känsla av hanterbarhet.

Slutsats

Vårdpersonal på SÄBO känner stress och oro för att sprida skabbsmitta men framför allt känner de empati med de boende som de vårdar och önskar att diagnos och behandling ska ske snabbare.

Vad kan vi arbeta vidare med?

Hur kan olika aktörer som deltar i vården och/eller bekämpningen av ett utbrott samarbeta för att ge de äldre likvärdig och trygg vård som de enligt folkhälsomålen har rätt till även under ett utbrott av skabb.

Citat från intervjuer

Rädsla att sprida smitta

“Var inte hos min mamma på flera veckor, min man fick också behandla sig.” (undersköterska 4)

Kunskap

“Hade kunskap med mig innan från min utbildning och det jag läste själv.” (undersköterska 3)

Rutiner

“Ja när vi väl fick beslut att det är det här som gäller, så var det mycket lättare att, då vet vi vad vi har framför oss, att bara följa riktlinjerna.” (sjuksköterska 6)

Låt aldrig ett utbrott gå till spillo!

Under 2022-2023 inträffade två skabbutbrott på SÄBO i Blekinge.

Indexfallen led av krustös skabb som spred sig till både andra vårdtagare och personal.

Vårdhygien gav tillsammans med hudmottagningen stöd till de drabbade enheterna.

Lärdomarna vi tog med ledde till:

- Nytt PM (med checklista)
- Digitala utbildningar (av hudläkare och hygiensjuksköterska)

Intresset för frågan gjorde att den magisteruppsats som presenterats här blev till genom intervjuer med vårdpersonal som arbetade på olika SÄBO i Sverige och som på samma sätt drabbats av skabbutbrott.

Monica Bergström
Hygiensjuksköterska
Vårdhygien, Region Blekinge

PM skabb

“vanlig” skabb
(bild, Web MD)

krustös skabb
(bild, ScienceDirect)